

**Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE**

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: **RÉPÁSSY MIKLÓS.**
Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Engedélyigazolványok a halászatnál. *Répassy Miklós.* — Halászképzés. — Magyar édesvízi halhatározó. Folytatás.) *Unger Emil dr.* — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: Régi halászalakok. II. *SMJ.* — Szerkesztői üzenetek. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Fehérkőrösi halászati társulat* módosított üzemtervét 1918. évi 1700. sz. a. kelt elhatározásával jóváhagyta.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a *Turóczvármegyei Vágvízi halászati társulat* üzemtervét 1918. évi 1592. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

Engedélyigazolványok a halászatnál.

A háborús viszonyok szülte drágaság közepette nem mindig állapítható meg biztosan, hogy valamely dolognak az árával együtt értéke is csakugyan emelkedett-e? A közszükséglet kielégítésére szolgáló czikkeknél, de különösen az emberi táplálkozásra alkalmas terményeknél azonban e tekintetben kétség nem merülhet fel. Azok, ellentétben sok más haszontalan dologgal, általában többet érnek, mint a mennyi a rendszerint hatóságilag megállapított áruk. Igen sok élelmicikknek viszonylagosan is emelkedett az értéke, mert a körülmények úgy hozták magukkal, hogy míg azelőtt esetleg csak úgy mellékesen, talán csak mint csemege, jöttek figyelembe, ma már a megfogyatkozott elsőrangú élelmicikknek pótlásánál nagyon is komolyan számot tesznek. Ilyen élelmicikk most már a hal is. A halászatok ennél fogva is s különösen ennél fogva, rendkívül emelkedtek értékükben s csak természetes, hogy gondozásuk sokkal több fáradságot, munkát érdemel, mint azelőtt. Ezt a fáradságot s munkát a fogyasztóközönség zöme azonban még most se igen hajlandó a magavalóságában elismerni. Még nagyon általános az a felfogás ma is, hogy a hal magától terem a vízben, annak a felnevelésével ugyan senkinek semmi baja. Próbálják meg!

Eles ellentétben áll a halászat és a hal nagy értékemelkedésével az a régi törvényes felfogás is, hogy a hal maga a nyílt vizekben tulajdonkép uratlan jószág. Csak a halászat joga egy bizonyos vízszakaszon, vagyis az a jog, a melynek alapján valaki a vízben lévő halat magáévá teheti, lehet valakinek a tulajdona. Hogy ez nem egészen van így rendén, mutatja a bírói gyakorlat pl. vízfertőzések esetén, a mikor a vízben élő „uratlan” halat pusztítják el a vízbe jutó mérges anyagok s a bíróság mégis *kártérítést* ítél meg a halászati jog tulajdonosának. Elég az hozzá, hogy még törvényes keretek között is elég zavarosak a halászat körüli fogalmak, hát még azoknál, a kik a törvényes korlátokat nem igen szokták valami különös figyelemben részesíteni! Tény az, hogy az idegen vagyon ellen intézett merényletek talán egy téren se oly gyakoriak, mint éppen a halászat terén. Az *orvhalászatot*, sajnos, nagyon sokan még csak komolyan se veszik.

A panasz e tekintetben általános az érdekeltek körében. Nagyon sok mindent kellene itt felhoznunk, ha a kérdést teljes egészében meg akarnók világítani, de csak egy dologról akarunk bővebben szólni, a mit a gyakorlatban is nagyon gyakran emlegetnek. Ez a *halászatra jogosult engedélye nélküli* halászat.

Halászati törvényünk a halászat gyakorlását csupán csak a halászejgy váltásának kötelezettségéhez köti. Az, a ki halászni akar bármely megengedett módon, tehát horoggal, sőt kézzel is, az *halászejgyet* váltani s azt halászás közben magával hordani köteles.

A tájékozatlanság még az ú. n. műveltebb elemeknél is oly nagy néha, hogy azt hiszik, ha a halászejgyet kiváltották, akkor már szabadon halászhathat bárhol is. Pedig a halászejgy magában senkinek *jogot* a halászatra nem ad, hanem csak a jog *gyakorlását* engedi meg a halászati törvény által meghatározott módon és korlátok között. Azt tehát ki kell váltania annak is, a ki tényleg bír halászatra jogosultsággal valamely víz-

területen, meg kell váltania még akkor is, ha ez a vízterület *zárt* víz is, a melyen tehát a halászat egyébként korlátlanul gyakorolható.

A mint jeleztük, erről a megkülönböztetésről sokszor még a műveltebb elemekhez számító, egyébként rendszeren csak műkedvelő halászok sem vesznek tudomást. De ezeknél, ha menthetlen is, mégis csak jóhiszemű a tévedés. Vannak azonban „öntudatos“ orvhalászok, a kik kiváltják a halászejgyet, akár van vízterületük, akár nincs s aztán rábizzák a többi a jó szerencsére. Nekivágnak a nagy vizeknek, csak arra ügyelve, hogy a jogtulajdonossal, vagy bérlővel ne találkozzanak. A csendőrségtől, vagy más hivatalos ellenőrző közegetől kevésbé tartanak; azoknak egyszerűen előmutatják a halászejgyet s annak legtöbbször meg is van a hatása. Különösen, ha egyébként megtartják a halászati törvény szabályait, azt ugyan rendszeren nem kutatja a csendőr, hogy *jogosultak-e* azon a területen halászni? Ennek az ellenőrzését ugyanis *törvényünk nem írja elő*. Hogy ez nagyon sok visszaélésre ad alkalmat, az elképzelhető.

Igen sok helyütt a gyakorlatban nyilvánult meg emiatt az az óhaj, hogy az illetékes hatóságok a halászejgyek kiadását korlátozzák, illetőleg csak olyanoknak adjanak ki halászejgyet, a kiknek halászati jogosultságuk is van valamely vízterületen. Ennek a kívánalomnak azonban a törvény rendelkezései alapján nem lehet eleget tenni.

A halászejgy kiadásának megtagadása, illetőleg megvonása csakis a törvény 67. §-a alapján történhet; e szakasz szerint: „A ki két éven belül a halászatra jogosított engedélye nélkül üzött halászatért, vagy tiltott eszközök használatáért két ízben volt büntetve, attól a halászejgy megvonandó, illetőleg a halászejgy újabb kiállítása három évig terjedő időtartamra megtagadandó“. A törvény a halászejgy kiadását tehát a jogosultság feltételéhez nem köti, de nem is kötheti. Hiszen akkor pl. vendégül soha se láthatna senkit a halászatra jogosult a vízterületén.

A halászejgyek után bélyegilleték jár, bélyeget kell a halászejgykiszolgáltatásért benyújtott kérvényre, vagy az ez ügyben felvett jegyzőkönyvre is ragasztani, szóval az állam tulajdonképp megadóztatja azokat, a kik halászni akarnak, semmi oka sincs arra, hogy az ily módon adózók számát korlátozza.

Ez nem is volna semmiképp baj, de baj az, hogy törvényünk a halászati jogosultság védelméről *előlegetesen* egyáltalán nem gondoskodik, csak a büntető határozatokban minősíti kihágásnak azt a cselekedetet, ha valaki „a halászatra jogosított engedélye nélkül halász vagy rákász“, megkülönböztetve azt a két esetet, hogy „nyereségvágyból“ (64. § b), vagy „nem nyereségvágyból“ cselekszi-e? (65. § a).

Mint minősítő körülményt említi a 62. § b) pontjában, a mikor arról szól: „a ki a halászatra jogosítva nincs“. Végül a halászatra jogosított engedélye nélkül üzött halászatért a már idézett 67. §-ban megtorlásul a halászejgy megvonását mondja ki, de csak bizonyos feltételek mellett, nevezetesen ha az illető „két éven belül“ „két ízben“ volt a jogosulatlan halászatért büntetve. Ebből támadhat aztán az a gondolat, hogy a halászati jogosultság védelmét egyáltalán a halászejgyhez kellene kötni.

A mint látuk, ennek akadálya a halászejgyhez fűződő adópolitika.

Pedig, hogy itt a törvény bizonyos hiányával áll a gyakorlat szemben, az kétségtelen, mert a védelem akkor volna teljes, ha a kárt *megelőző* volna. E tekintetben mint legújabb halászati törvény, a porosz szolgálhat mintául. E törvény 98. §-ában kimondja: (1.) A ki oly vízben halászik, a hol a halászatnak sem nem jogtulajdonosa, sem nem bérlője, köteles a jogtulajdonos vagy bérlő *engedélyigazolványát* magánál hordani. (2.) A halászbérlő, segédein s alkalmazott halászaik kívül, másoknak csak a halászati jogtulajdonos meghatalmazása alapján állíthat ki engedélyigazolványt. Az a jogtulajdonos, a ki erre a bérlőt felhatalmazza, maga többé

Régi halászalakok.

— A „Halászat“ számára írta: *SMJ.* —

II. „Bujdosó“.

A mult század hatvanas és hetvenes éveiben egy csónakos kecsés-halász tartózkodott a Tiszán. Ismerte minden tiszai bérlő, annak minden halásza, Tokajtól le egész Titelig; ő is ismerte valamennyi árendást, de még jobban a Tisza medrét és a jó halászó helyeit; de úgy ám, hogy az öreg kecsésről még a legöregebb halászok is nagy elismeréssel beszéltek és dícsérték hozzáértését.

De bár az öreg mindenki ismerte, nemcsak a halászok, hanem a Tiszát járó hajósok és a tutajosok is, mégse tudta senki az igazi nevét, sem azt, hogy hová való.

Ha kérdezte valaki, hogy hogy hívják, vagy hogy hová való, mindig kitérő választ kapott: „Van nekem annyi nevem, hogy azt sem tudom, melyik az igazi!“; arra a kérdésre pedig, hogy hová való? csak úgy foghagyó felelte: „Tiszai vagyok“. Hogy így senkisé is boldogult vele, hát minden halárban más-más névre keresztelték el; a mi halászaik „Bujdosó“-nak nevezték, Csongrádon „Bolygó“-nak hívták, Szolnokon meg „Árendás pióczá“-nak, Nagykörűben „Szent Péter“-nek, Naményen meg éppen „Krisztus“-nak emlegették és akármelyik néven szólította is meg az ember az öregot, úgy hallgatott rá, mintha csakugyan az volna az igazi neve.

Talán igazán el is felejtette valóságos nevét.

Mikor én megismertem, a hetvenes években, már 50 év körüli ember lehetett; középtermű; lőt szakállát néha-néha végigsímogatta kezével, úgy ápolta; arca egészséges piros volt. Egyébként

nagyon szűkszavú ember volt, kerülte a más emberek társaságát, különösen azokét, a kik kérdésekkel ostromolták. Megszokta a magányosságot, a beszélgetést tehernek tartotta; hiába hívtuk a halászházba vagy a kocsmába, nem jött; azzal hárította el a meghívást, hogy „nem hagyhatja ott a házat, nincs kapu rajta!“

A háza a csónakja volt, tető rajta egy debreczeni czirokponyva. De azért ne higgye senki, hogy az öreg bort nem ivott; ivott az néhanapján többet is a kelleténél, de csak a ladikjában; úgy szerzte be a tiszaparti szőlősgazdáktól egy-egy főzet halért.

Mikor aztán az öregnek minden szokását megtudtam s magam is kikapasztaltam, rájöttem a gyengéjére is, hogy bizony el lehet vele beszélgetni, csak rá kell hagyni mindent, a mit mond. Ha nálunk tartózkodott, kedveztem is neki, vittem magammal egy kis húst meg borocskát a ladikjához, együtt ettük meg és így sokszor két-három óra hosszat is elbeszélgettünk. Ha egy-egy szivarral megkínáltam, megköszönte illedelmesen, de hozzátette, hogy „jó lesz a pipába!“ Hiába magyaráztam, hogy a szivar azért szivar, hogy pipa nélkül füstölje el az ember; ő csak megmaradt a maga szokása mellett, mert „a szivar csak úrnak való; az urak meg nem tudják, hogy mi a jó!“

A halászatról nagyon szeretett beszélni és beszéde értelmes, nem holmi lim-lom beszéd volt.

Ilyenkor még a szeme is élékebben csillogott Bujdosó bácsinak. Úgy hívtam én is, a hogy embereim. Ha egy-egy szép példány hálnak a megfogásáról beszélt, azt úgy tudta előadni, hogy élvezet volt végighallgatni. Boldogan szólt az ő ingó jószágáról, a jó csónakjáról: „olyan az, mint a csiga háza, mindig magával hordja;

nem állíthat ki ilyen igazolványt. A jogtulajdonosok és bérlők maguk helyett meghatalmazottra ruházhatják át a kiállítás jogát. (3.) Nincs szükség engedélyigazolványra: 1. ha az annak kiállítására (2.) szerint hivatott halászati jogtulajdonos vagy bérlő a halászatnál jelen van, stb.

(6.) Az engedélyigazolványnak személyre és egy vagy több határozottan megjelölendő vízre s három évnél nem hosszabb határozott időre kell szólni s pontosan tartalmaznia kell a fogóeszközökre s vízijároművekre vonatkozó adatokat.

(7.) Nyílt vizekre a hatóság megállapíthatja az engedélyigazolványok számát, a halállomány fenntartása érdekében azok kiadását időszakonként el is tilthatja, vagy csak bizonyos halfajokra vagy fogóeszközökre korlátozhatja stb.

(8.) Oly engedélyigazolványokat, a melyeket nem közhatalos, vagy nem közhivatalnok hivatalos hatáskörében, avagy nem valamely gazdasági halászati társulat előjárója állít ki, azon községek egyikének előjárósága által kell hitelesíteni, a mely községek kerületében a halászatot űzni fogja az engedélyes, stb.

A mint látjuk, az engedélyigazolványok kötelező előírásával ezek a törvényes rendelkezések egyrészt a legteljesebb mértékben védik a halászatra való jogosultságot, másrészt azonban intézkednek aziránt is, hogy az igazolványok kiadása a közérdek szempontjából megengedhető mértéket túl ne haladja.

A törvény büntető határozatai az engedélyigazolványokra vonatkozólag teljesen azonosak a halászejegyre vonatkozólag megállapítottakkal (125. § 1., 2. és 126. §). Harmincz márkáig terjedhető pénzbüntetéssel, vagy egy hétig terjedhető fogsággal büntetendő az, a ki az engedélyigazolványt nem tudja felmutatni, a ki ilyen igazolványt törvénytellenesen kiállít, és hatvan márkáig, vagy két heti fogságig terjedhetőleg az, a ki *engedélyigazolvány nélkül* halászik.

És ez a dolog veleje. Vagyis, hogy a törvény szerint

ne csak akkor lehessen marasztalni valakit, ha a jogosulatlan halászatot már elkövette, hanem már az is büntetendő dolog legyen, ha nem tudja rögtönösen igazolni a magával hordott írásbeli engedély felmutatásával, hogy a halászatához az engedélyt *előlegesen* megszerezte.

Törvényünkben hiányzik ez az intézkedés. Pedig ezzel a *hivatalból való üldözés elve* is sokkal tisztábban, értetetőbben lép előtérbe ennél a kihágásnál is.

A joggyakorlat ugyan nálunk is aszerint alakult, hogy *minden* halászati kihágás hivatalból üldözendő, tehát a törvény 65. § a) pontjába ütköző is (a ki a halászatra jogosított engedélye nélkül halász vagy rákász) (52,262/1916. F. M.). Sokaknak az volt a vélekedésük, hogy ebben az esetben csak magánindítványra van helye az üldözésnek, mert azáltal, hogyha valaki a jogosult engedélye nélkül ugyan, de egyébként a törvény minden rendelkezését megtartva halász, a közérdek *még közvetve sincs megsértve*. Ezzel a felfogással szemben a fent idézett III. fokú döntés megállapítja, hogy az helytelen, „mert a hal létfenntartási ösztönénél fogva helyét folyton változtatja, tehát egyik halászati jogterületről a másikra vonul és keresi azokat a helyeket, a melyek fajfenntartás és táplálékszerzés szempontjából neki legjobban megfelelnek s így adott esetben az orvhalászatnál nemcsak a jogosított érdeke, hanem a szomszédos jogtulajdonosok, tehát a haltenyésztés közérdekei is sérelmet szenvednek“.

Erre azonban azt lehet felhozni, hogy a közérdek sérelme nem tehető függővé egy magánügyén, a halászati jogtulajdonos engedélyétől. Mert hiszen nyilvánvaló, hogy ha a jogtulajdonos megengedte a halászatot — s e tekintetben törvényünk nem korlátozza — akkor az engedélyes jogosan s büntetlenül kifoghatta azt a halat. A mely különben esetleg átment volna a szomszéd jogterületre, vagyis ez esetben nem sérteite meg a közérdeket, pedig a köz szempontjából cselekedete teljesen ugyanaz, mintha engedély nélkül fogja ki a halat.

otthon is van mindenhol, aztán evvel keresi mindennapi kenyerét, borocskáját, ruháját, csizmáját, sőt még pénzecskéjét is, mert az is van!“

Persze, hogy az öreg másokkal szemben olyan tartózkodó volt, igen sok mende-monda járta róla. Így, hogy fiatal korában betyárbandának volt a tagja és most bujdosik a komisszáriusok elől; halásznak azért csapott fel, mert a Tiszán nem keresik a betyár embereket. Magam is kételkedtem az öregben; gondoltam, ha egyszer jó kedvében lesz, kivallatom.

Abban az esztendőben már korán őszkor ismét feltűnt a határunkban. Egy nap este, hogy lementem a Tiszára a halászkótlól a napi eredményt átvenni, csak látom közeledni Bujdosót is a csónakjával és mint rendesen, most is a legszebb és legválogatottabb halakat ő hozta. Feltűnt, hogy bár már a halak árát is a nyakában csüngő kis vászonzacskójába rakta, mégsem mutatott hajlandóságot, hogy távozzon a nagy bárkáról, holott máskor mihamar otthagytott bennünket. Mikor aztán jobban szemügyre vettem az öregot, látom, hogy bizonyosan valami jóbóru szőlősgazdára akadtam. Megkérdeztem s csakugyan el is dicsekedett, hogy „Bagónak a szőlőjében olyan jó bora van, hogy nem lehet azzal jólakni“. „Hát ha olyan jó az a bor, akkor én is elmegyek megkóstolni“ válaszoltam s el is indultunk az ő csónakján. Vettünk Bagónál egy kis kanta bort, aztán halat főztünk a tiszaparti füzesben és együtt vacsoráztunk. Akkor kérdeztem meg Bujdosót, hogy igaz-e, hogy fiatal korában „szegénylegény“ volt? Mégis csak szebb szó volt az, mintha azt kérdeztem volna, hogy betyár volt-e? Az öreg mosolygott: „Hát már az ifiurat is falhoz állították?

Hogy én szegénylegény voltam?! Nem hogy voltam, de még ma is az vagyok. Úgy ám!“ Megvallva az igazat, egy kicsit furcsán kezdtem magam érezni ott a Tisza partján, éjjel a füzesben, egyedül az öreggel. Szinte úgy rémlett, hogy mikor elhallgatott, kijelentésének a hatását figyelni meg rajtam. De végre összeszedtem bátorságomat, a melyik jobbról meg balról lehullott rólam és rászóltam: „Hát tudja-e Bujdosó bátya, én nem hiszem azt, ha maga mondja is!“ De az öreg csak állította nagykomolyan: „Az vagyok, mert feleségem soha nem volt, de még kevésbé vagyonom, szegény is, legény is! De betyár soha se voltam, mert én még senkit nem loptam meg, se meg nem öltem a garasáért“.

Aztán elmondta, hogy már az Édesapja is úgy járta a Tiszát végig, mint ő; később ő is vele járt; mint 12 éves fiút apja a kocsmároshoz adta szolgálatba, de „szolgálatban“ sehogys érezte magát jól: „Mégis csak jobb, ha szegény is az ember, de a maga gazdája; nem rugja, nem taszigálja senki sem. Azért sem vettem asszonyt se magamhoz, hogy szabad legyek, mint a madár; nekem már csak így jó!“

Azzal váltunk el, hogy másnapra, ha lehet, hozzon egy szép kecségét; vendéget várok, a ki szereti a jó hallevest. Az öreg csak annyit mondott, hogy majd csak kerít egyet. Megértettem, hogy hozni fog; hozott is nemcsak egyet, de többet is, bár a kecségékkal nem szeretett bajlódni, mert nem nyomták úgy a fontot, mint a ponty vagy a harcsa.

Az öreg Bujdosó nemcsak jó halász, de még jó időjós is volt. A nap nyugta szerint beszélt; rirkán tévedt.

Az áradást is meg tudta jósolni; abban még biztosabb volt.

A közérdek sokkal szembeötlőbben lép előtérbe a porosz törvényben, a hol ki van mondva, hogy a hatóság a kiadható engedélyek számát korlátozhatja a *halállomány fenntartása érdekében*; vagyis megakadályozhatja azt, hogy túlságosan sok halász dolgozzék a vizen s így azt esetleg kizsarolják. Ez a közérdek. Ezért kell a hatóságnak tudomással bírnia a kiadott engedélyekről, ezért bünteti a törvény azokat, a kik az ellenőrzést akadályozzák, ezért üldözendő hivatalból, tehát közérdekből, az engedély nélkül való halászat.

Sajnos, törvényünk eme hiányán esetről esetre csak magunknak lehet most még segítenünk. Ott, a hol a halászati társulataink szervezve vannak, elég könnyen mehet a dolog. Miután a vízterületeket csaknem kizárólag bérlet útján értékesítik, vegyék bele minden bérszerződésbe, hogy bérlő a halászatra engedélyt csak a társulat vezetőségének jóváhagyásával adhat. E tekintetben a feltételek, a megszorítások teljes részletességgel s minden kétséget kizárólag megállapíthatók. Ezzel minden bizonynyal segítünk valamit a helyzeten s megkönnyítjük az ellenőrző közegek munkáját is.

Egyébként azonban várunk kell törvényünknek egyszer majd talán mégis csak sorra kerülő revíziójáig, a mikor erről a pótlásról sem szabad megfeledkeznünk.

Répassy Miklós.

Halászképzés.

A tiszai halászatról a „Kecskeméti Lapok“-ból átvett multkori hírünk után, mintegy visszhangképp olvassuk e lapokban ismét az alábbi, bizohyára minden halászember előtt rokonszenves meleg sorokat:

„A tiszai halászatról irtunk e héten és a Tiszáról. A mienk ez a gyönyörű folyó és mégis annyira távol esik tőlünk. Igazán el lehet mondani, ha áradás útján is, de a Tisza inkább jön hozzánk, mint mi hozzá, Vadidegen a kecskeméti embernek a víz. A homok a világunk.

A halaktól tanulta. Ha a víz tavasszal felmelegszik s áradás nem várható, akkor a mederben rossz a halfogás; de ha a mederben javul a halfogás, akkor áradás lesz; vagyis, a mint ő mondotta: „ha a hal szárnyán van, akkor áradás lesz“.

A valóság az, hogy ha tavasszal, május hónapban, a víz már felmelegedett, a hal a nagy melegek alatt nappal bokros helyen, vagy a parti mélyedésekben tartózkodik, éjjelre megy élelem után, nyáron tehát a halászat éjjel mindig eredményesebb, mint nappal. Ha már most fent áradás van, úgy a mederben lévő víz folyása meggyorsul, a víz hőfoka leszáll, de meg több levegő is keveredik a vízbe, haltáplálékot is hoz magával a víz, a hal mindent azonnal észreveszi és így az áradás legkisebb jelére azonnal „szárnyra kap“ nappal is.

Bujdosó bátya megfigyelése tehát helyes volt, az áradást a hal legalább egy nappal előbb jelzi.

Az öregnek az ilyenekért nagy híre is volt a Tiszán. Egyízben még Herman Ottó is felkereste Csongrád vidékén, szoba ereszkedett vele, de Bujdosó, bár Danicska halászmester egyre biztatta, hogy feleljen a hozzá intézett kérdésekre, nem igen adta a szót. Hogy ő olyan nagy urakkal nem tud beszélni, igen sokat kérdezőnek tőle, aztán úgy sem értik meg a szavát, mert nem halászok.

Az öreg még 1878-ban járt a Tiszán, de a következő évben már hiába kérdeztük egymástól, hogy látta-e valaki? Senki sem tudott róla többé, a hajósok se, a tutajosok se.

A hogy feltűnt, úgy el is tűnt a Tiszáról észrevétlenül.

A szőlőt szeretjük, a gyümölcsöt és azzal bajlódunk, bibelődünk szeretettel. Jóformán el sem tudjuk képzelni, hogy van ember, a ki idegeivel, szívével a vízhez és a vízi foglalkozáshoz van növe. Pedig a határunkban van sok olyan ember, a kinek az élete a vizen folyik le és a mi nekünk a Kiskörösi-út, vagy a Nagykörösi-utcza, az nekik a tiszai csónakázás. A szikrai halászok már gyermekkorukban hozzánőnek a Tiszához és elsorvadnak, elhervadnak, ha onnan elviszik őket. A kis Prigly Károly egy kis halászfű, hat éves korában éppen úgy kiszökött a Tiszához, mint a városi gyerekek az utcára. Eloldta a ladikot és nekivágott a nagy víznek. Kis péczjével fogta a halakat. A halászyereket hiába adják mesterségre, vagy a városba, vágyik annak szíve vissza a legmagyarabb folyóra. Ezt a nemes szenvedélyt ápolni kell a szikrai fiúkban és módot találni arra, hogy a mint a tenger melletti fiukból lesznek a legjobb tengerészek, a szikrai gyerekekből a kecskeméti halászat megszervezésével a város közéletének kitűnő munkásai váljanak.

Hát nagy dologra mutat itt rá laptársunk s csak hálával tudjuk fogadni, ha ott, a hol a *halászképzésre* csakugyan megvan minden előfeltétel, a közvélemény érdeklődését fel tudja kelteni, figyelmét fel tudja hívni sok minden hasznos dolog között erre is.

Igaz, hogy sokan kérdezik: hát még erre is szükség van? a halászképzésre? Hiszen halászni minden ember tud!

Épp az a baj, hogy ma a halászhathoz *mindenki* ért. Olyanformán vagyunk ezzel most, mint valamikor a gazdálkodással. A ki földhöz jutott, az tudott is gazdálkodni. Azért ment aztán annyi földbirtokos tönkre, azért pusztult el annyi vagyon!

A háborút megelőzőleg is kialakult már lassanként halászatunk értéke, de a háború maga aztán igazán megmutatta, hogy micsoda megbecsülendő nemzeti vagyunk az. Ugy kell hát azzal bännünk, úgy kell azt kezelnünk, hogy fennmaradjon és lehetőleg gyarapodjék. Ennek pedig első feltétele az, hogy aki munkása akar lenni, az ismerje lényegét s tanulja meg mindazt, a mivel munkáját e cél szem előtt tartásával irányíthatja.

Ma már nem csak a jó pap tanul holtig, hanem mindenki, a ki boldogulni akar. Verseny van minden téren s a jobb mindig győz.

A halászat ma is a legjellegzetesebb őstermelő foglalkozás számba megy. A nagy közönség jó része még talán nem is veszi komoly munkának. Sokszor csakugyan nem az; ez éppen a baj. A mikor az ú. n. halászok is csak a „halfogásra“ gondolnak, da arra nem, hogy a „haltenyésztésnél“ is segítő kezet nyujtsanak a természetnek. Pedig enélkül fél munkát és rossz munkát végeznek, mert maguk alatt vágják a fát, ha oktan módon, észszerűtlenül, nem csak azt fogják ki, a mi kifogni való, hanem pusztítják azt, a mit előbb nevelni kellene.

Nagyot haladt az újabb korban a halászat is. Nem csupán a primitív ember ősfoglalkozása többé, hanem a szó szoros értelmében termelés, halgazdaság, a melynek legeredményesebb üzésére a víznek természet-tudományos alapon folytatott *művelése* adja meg a módot. A vizek életének a tanulmányozása ma már igen fontos munkaköre egy sereg tudósoknak; az ő tudományos kutatásai nagyon sok olyan dolgot derítettek fel, a melynek az okszerűen dolgozó halász hasznát veszi.

Már most legyünk csak őszinték. A mi halászaink lehetnek igen ügyesek a halfogásban, de jó részük igen kevéssé tájékozott a halak természetrajza, igazi életmódja tekintetében, vagy pedig, a mi talán a tudatlanságnál is veszedelmesebb, teljesen ferde, hamis fogalmaik vannak

sok mindentről. Hozzátehetjük mindjárt, hogy ezt nem is lehet valami nagy elmaradottságnak tekinteni, mert hiszen sok mindenre nézve csak a legújabb tudományos kutatások derítettek helyes világot.

A vízben végbemenő élet tanulmányozása nem egyszerű dolog. Bele nem látunk, nagyon óvatosnak kell tehát lennünk megfigyeléseinknél, hogy ne tévedjünk.

Száz szónak is egy a vége, bizony ráferne minden vízben járó emberre egy kis rendszeres oktatás e tekintetben, a mely aztán alapvető lenne az ő munkájában is s irányíthatná gyakorlati működése közben. A ki helyes fogalmakkal bír a halak életmódjáról, a vízjárásal való összefüggéséről, az majd könnyen megérti a szem előtt tartandó közös érdeket, könnyen megérti a törvényes rendelkezéseket, nem esik nehezére megtartani azokat s ügyel rá, hogy mások is megtartsák.

Az ilyenféle halászképzést meg lehetne indítani azon a gyakorlati alapon tanfolyamok, előadások tartásával, a melyről e lapokban is szó volt már (l. „Halászat”, 1913. márcz. 15. *Simonffy Gyula*: A halászati tanfolyamokról) s a melyre az Országos Halászati Egyesület is gondolt már (l. „Halászat”, 1916. febr. 1. Országos Halászati Egyesület választmányi ülésén *Landgraf János* indítványa gyakorlati szakelőadások ügyében. 30. l.)

Sajnos, a háború ennek a kezdeményezésnek mint sok minden más hasznos dolognak is, gátat vetett.

De, ha akadnak egy-egy alkalmas helyen az ügy iránt érdeklődő emberek, talán mégis testté válhat valamikor az ige.

Magyar édesvízi halhatározó.

Irta: *Unger Emil dr.*

(Folytatás.)

Csabak (Szeged vidéke) — *Aspius rapax*. Csapósünger — *Perca fluviatilis*. Cselle (Erdővidék, Oltmentén) — *Phoxinus laevis*. Csereón (dr. Vutskits, Balaton) — *Aspius rapax*. Csetri (Balatonvidék, Tapolca) — *Phoxinus laevis*. Csik l. Bábacsík, Fővenyvágó csik, Kövi csik, Réti csik, Vágócsik. Csikdama — *Misgurnus fossilis* fehértestű, vörösszemű változata (Albinizmus). Csikkirály — *Misgurnus fossilis* sárgás változata (Chlorochromizmus). Csillagos tok — *Acipenser stellatus*. Csuka — *Esox lucius*. Csupaszponty — *Cyprinus carpio* pikkelytelen változata (var.: *alepidotus*). Csurgóküsz (dr. Vutskits, Balaton) — *Alburnus lucidus*. Czápakeszeg (dr. Vutskits, Balaton) — *Abramis brama*. Czédtelakeszeg (apraja; Balaton) — *Blicca björkna*. Czifrakárász (Apatin, Bácska; l. Naphal) — *Eupomotis aureus*. Czifra különö (Herman O.) — *Cottus poecilopus*. Czigányhal — *Tinca vulgaris*. Czingli (Dunamentén) — *Aspro Zingel*. Czingli (Szolnok, Szeged) — *Acerina cernua*. Czompó — *Tinca vulgaris*. Czompókkal (Bódvamentén tavakból való sárga példányok) — *Scardinius erythrophthalmus*. **Dévér** (általánosan) — *Abramis brama*. Dévérkeszeg (általánosan és Herman O. szerint) — *Abramis brama*. Dibbancs (Eger) — *Perca fluviatilis*. Disznóhal (Erdővidék, Oltm.) — *Acerina cernua*. Dobáncs (Erdély) — *Leuciscus virgo*. Dobáncs (Bielz és Heckel szerint) — *Squalius cephalus*. Dóbár (Bodrogló) — *Leuciscus virgo*. Dóber (Berettyó-Újfalu) — *Perca fluviatilis*, némely halász szerint *Acerina cernua*. Dobóka (Balaton) — *Alburnus lucidus*. Dobóka, Dobókaakeszeg (dr. Vutskits, Balaton) — *Blicca björkna*. Domolykó — *Squalius cephalus*. Domolykó (Tiszamentén) — *Leuciscus rutilus*. Domorkó (Győr mellett), l. Domolykó. Dörgecs — *Acerina cernua*. Dörgöcse (Győr mellett) — *Acerina cernua*. Dörgöcse (Győr mellett) — *Acerina cernua*. Dörgöcse (Kopácsi) — *Acerina cernua*. Dörgöcse — *Acerina cernua*. Dúbár (Karád) — *Perca fluviatilis*. Dúber (Szolnok) — *Perca fluviatilis*. Dúber (Tiszamentén) — *Perca fluviatilis*. Dunai fehérhal (Komárom) — *Squalius leuciscus*. Dunakeszeg — *Scardinius erythrophthalmus*. Dunaponty (Duna mellett) — *Cyprinus carpio*. Durbanacs (Tiszamentén) — *Acerina cernua*. Durda (Komárom) — *Acerina cernua*. **Ebhal** (Karád) — *Umbra krameri*. Ebhal — *Cottus gobio*. Ebihal (Tihany) — *Umbra krameri* (egyébként általában a *békapontyot* nevezik így). Egérfogó (Duna mentén) — *Squalius cephalus*. Egri, Egrihal, Egriponty (Székelység) — *Phoxinus laevis*. Eléskeszeg (Szeged) — *Alburnus* és *Abramis* fajok apraja csalínak. Esztiketok (fiatal példányok, Singhoffer M. József szerint) — *Acipenser güldenstädti*. Évahal (Duna, Ercsi) — *Abramis vimba*. **Fahegykeszeg** (Balaton, Füred) — *Abramis brama*. Fajkeszeg (Kőrös mentén) — nagyra növő keszegfajok. *Abramis brama* (?).

Fecskefarkú (Máramaros vm.) — *Alburnus bipunctatus*. Fehérhal, gyakran mindenféle olyan halfaj, melynek ezüstösféhe a színe. Fehérszárnyú keszeg (Velencei tó) — *Abramis brama* (?). Fejérke — *Alburnus lucidus*. Fejérkeszeg — *Alburnus lucidus*. Fejeshal — *Squalius cephalus*. Fejesponty — *Squalius cephalus*. Fenekeszeg — *Aspius rapax*. Fenékeszeg (dr. Vutskits, Balaton) — *Aspius rapax*. Fésűshal (Torna) — *Perca fluviatilis*. Fogas — *Lucioperca sandra* nagyobb példányai, (különösen a Balaton környékén) l. Süllő. Fővenyvágó (Erdővidék, Oltmenti vizek) — *Cobitis taenia*. Fűzfahal (Kolozsvár) — *Alburnus lucidus*, *Alburnus bipunctatus* (Palócság, Göcsej, Varbó). **Gadócza** l. Galócza (Komárom). Gaisztákeszeg l. Gelesztás keszeg (Tápé). Gallakeszeg (Szeged) — *Pelecus cultratus*. Galócza — *Salmo hucho*. Garda — *Pelecus cultratus*. Gardakeszeg (Duna, helyenkint) — *Pelecus cultratus*. Gardakisz (dr. Vutskits, Balaton) — *Pelecus cultratus*. Gargya (Kőrös-Tarcsa) — *Pelecus cultratus*. Gelesztás keszeg (Szeged) — *Scardinius erythrophthalmus* ikrása (?) Gyargya (Tiszamentén) — *Pelecus cultratus*. Gobhal, Goboly — *Gobio fluviatilis*. Göbhal — *Gobio fluviatilis*. Gócz (Szeged) — *Aspro Zingel*. Göcse — *Alburnus lucidus*. Göcse — *Gobio fluviatilis*. Gömőhal — *Nemachilus barbatulus*. Göndér (Sió mentén) — *Leuciscus rutilus*. Görbe paducz (Erdővidék, Olt vize) — *Pelecus cultratus*. Gorda (Komárom) — *Pelecus cultratus*. Görgöcse, Görgöcse — *Gobio fluviatilis* (könyvéven l. dörgöcse, durbinacs stb.) Grúz (Bodrogló) — *Gobio fluviatilis*. Gulúz (Ipoly, Nyitra) — *Gobio fluviatilis*. Gyászkeszeg (Balaton) — *Tinca vulgaris*. **Hajas kövihal** (Miskolc, Sajó) — *Gobio fluviatilis*. Hajatlan kövihal (Miskolc, Sajó) — *Nemachilus barbatulus*. Tulajdonképpen héjas és héjatlant, mert az egyik pikkelyes, a másik pedig nagyon apró pikkelyű, helyenként pikkelytelen. Halak királya (l. Királyhal is) — *Acipenser stellatus*. Halbába (Tisza) — *Cobitis taenia*. Halcsík — *Misgurnus fossilis*. Haldoktor (Tata) — *Tinca vulgaris*. Halszúke (csak a fiatal példányok, Tisza mentén) — *Acipenser güldenstädti*. Harcsa — *Silurus glanis*. Harcsaponty — *Barbus fluviatilis*. Harcsapundra (a fiatal példányok, Bodrogló) — *Silurus glanis*. Héjas kövihal (Galgóczi 1622-ben) — *Gobio fluviatilis*. Héjatlant kövihal (Galgóczi 1622-ben) — *Nemachilus barbatulus*. Héringhal (Duna mellett némely helyen) — *Pelecus cultratus*. Hosszúkeszeg (Szeged, az öreg példányok) — *Pelecus cultratus*. Huszárkeszeg (Szentes, kőrösi halászkö) — *Alburnus lucidus*. **Honahal**, keszeg (Szeged) — *Acerina schraetzer*. Ingola (Erdővidék, Udvarhely vm.) — *Petromyzon fluviatilis*. Ingolna l. angolna. **Jác** (Varbó, palóczok) — *Squalius cephalus*. Jászkeszeg (Bódva) — *Aspius rapax*. Jászkeszeg (Komárom, Szeged) — *Squalius cephalus*. Jászkeszeg (Ercsi) — *Idus melanotus*. Jászpaducz (Szendrő, Bódva) — *Abramis vimba*. Jászponty — *Squalius cephalus*. Jász (Berettyó-Újfalu) — *Squalius cephalus*, Jáz (Bodrogló) — *Squalius cephalus*. Jégfúró hal (Tisza) — *Cobitis taenia*. Jegeskeszeg (Hegykö, Fertő tava) — *Blicca björkna*. Jövevény pontyhal — *Carassius auratus* (?). **Kándró** (Székelyföldi tavak) — *Perca fluviatilis* (?). Kapókeszeg (Baja) — *Aspius rapax*. Kárász — *Carassius vulgaris*, Kárászkeszeg (Szeged, Tiszaföldvár) — *Scardinius erythrophthalmus*. Kárászponty — *Cyprinus carpio* és *Carassius vulgaris korcsa*. (Halászaink sok helyen igen jól ismerik és tudják korcs eredetét is.) Kárászponty (helyenkint a magashátú nemespontyot is így hívják a halászkö) — *Cyprinus carpio*. Karsú ponty (a nyurga változat — *varietas hungaricus*) — *Cyprinus carpio*. Kardkeszeg (Tisza mentén) — *Pelecus cultratus*. Karda — *Pelecus cultratus*. Kardakeszeg (Csongrád) — *Pelecus cultratus*. Kardos — *Pelecus cultratus*. Karics (Lázi, Nógrád vm.) *Carassius vulgaris*. Karikakeszeg (Apatin) — *Blicca björkna*. Karikakeszeg — *Abramis sapa*. Karikakeszeg (csak a fiatal példányok, Komárom) — *Leuciscus rutilus*. Kaszakeszeg (Szamos, Maros, Bodrogló) — *Pelecus cultratus*. Kavicsshal (Léva) — *Nemachilus barbatulus*. Kecsege — *Acipenser ruthenus*. Kecsigé, Kecsigé — *Acipenser ruthenus*. Keczeg (Egyházás-Oláhfalu) — *Alburnus bipunctatus*. Keczeg (Ipoly folyó, Lázi, Nógrád vm.) — *Leuciscus rutilus*. Kelehal (Balaton) — *Scardinius erythrophthalmus*. Kelen (Göcsej) — *Scardinius erythrophthalmus*. Kerekkeszeg — *Abramis*-faj valószínűleg *Abramis sapa*, esetleg *Blicca björkna* (Szeged). Keserű hal (Balaton táján) — *Rhodeus amarus*. Keszeg — rendszertanilag *Abramis*-fajok, de gyakran minden csillogó fehérhal. Keszege l. Keszeg. Kigyóhalacska — a *Petromyzon*-fajok lárvája. (Grossinger műveiben). Kilenccszemű hal — *Petromyzon fluviatilis*. Királyhal — *Acipenser stellatus* (állítólag a királynak koronázási ajándékként ezt szokták adni a magyar halászkö). Királyponty (a tükrös változat — *varietas: macrolepidotus*) — *Cyprinus carpio*. Királyposzár l. Királyponty. Kis szélhal (Erdővidék, Olt vize) — *Alburnus bipunctatus*. Kisz (Keszthely) — l. Kűsz. Kócz (Vágtorkolat) — *Aspro Zingel*. Kócz, Kócz — *Aspro Zingel*. Koltly (Erdélyi részek) — *Cottus gobio*. Koncsér (Keneze) — l. Konczér. Konczár (Veszprémi kiejtés) — l. Konczér. Konczér (l. Veresszárnyú konczér és leányhal) — *Leuciscus*. Kophal (Komárom) — *Cottus gobio*. Korda (Győr) — *Pelecus cultratus*. Kosz (Baja) — *Aspro Zingel*. Kotricz (Keszthely) — *Leuciscus rutilus*. Köcsög (palócz kiejtés) — *Acipenser ruthenus*. Köcsöge (Komárom) — *Acipenser ruthenus*. Kőfúró (Tisza) — *Cobitis taenia*. Kóhal (Zala-Tapolca) — *Nemachilus barbatulus*. Kóhal

(Komárom) — *Gobio fluviatilis*. Kőharapó (Erdély) — *Cobitis taenia*. Kőlönte — *Cottus* (l. botos- és cifra-kőlönte). Kőmaró koltó — *Nemachilus barbatulus*. Kőrmőshal (Grossinger művében 1794.) — *Perca fluviatilis*. Kőszüllő — *Lucioperca volgensis*. Kővágó (Grossinger művében 1794.) — *Cobitis taenia*. Kővecshal (Székelykeresztúr) — *Nemachilus barbatulus*. Kővi (Varbó, palócszág) — *Nemachilus barbatulus*. Kővicsik (Veszprém, Zala) — *Nemachilus barbatulus*. Kővihal (Veszprém, Zala, Heves) — *Nemachilus barbatulus*. Kővikárász (silány változata: var. gibelio) — *Carassius vulgaris*. Köz Csuka (Herman Ottó) — *Esox lucius*. Közönséges tok (Szirmay A. művében 1840. A magyar vizekben való előfordulása kétes). — *Acipenser sturio*. Kutyahal (Bodrogek) — *Umbra krameri*. Kúhal (Keszthely) — *Nemachilus barbatulus*. Küllő (Zala-Tapolca) — *Gobio fluviatilis*. Kűsz (Balaton) — *Alburnus lucidus*. **Lánakeszeg**, Lánakeszeg (Bodrogek) — *Pelecus cultratus*. Lapátkeszeg (nagy példányok. Tiszaföldvár) — *Abramis brama*. Lapiska (Bódva mentén, Komjátiban) — *Abramis brama*. Lapistyán (Balaton) — *Rhodeus amarus*. Laponya (Kétes név) — *Rhodeus amarus*. Lapos dévérkeszeg (Szatmár) — *Abramis ballerus*. Laposka (Máramaros vm.) — *Abramis brama*. Laposkeszeg (Körös mentén) — *Abramis* fajok. Lazac (Galgóczi 1622.) — *Trutta salar*. Lazacpisztráng (Herman O.) — *Trutta salar*. Leányhal (Győr) — *Leuciscus virgo*. Lecserlecs (Komádi) — *Acerina cernua*. Lepényhal (Szilágy vm.) — *Thymallus vulgaris*. Lepényhal (Léva) — *Abramis brama*. Lógga (Füle, Bárdoc) — *Squalius cephalus*. Lődbő (Hegykő, Fertő tava) — *Alburnus lucidus*. **Macza** (Csongrád) — *Acerina cernua*. Magyar kőc (Szeged) — *Aspro Zingel*. Magyar ponty (nyurga változat — varietas hungaricus) — *Cyprinus carpio*. Marcihal (Tisza mentén) — *Barbus fluviatilis*. Márna — *Barbus fluviatilis*. Márnafiú (Szamos, Szatmár körül. Petényi Kálmán) — *Thymallus vulgaris*. Márnafiú 1. Bartafiú. Martikeszeg (Szeged, Algyő, Tápé) — *Barbus fluviatilis*. Méhal (Bódva mentén és a Duna mellett is) — *Lota vulgaris*. Menyhal (Galgóczi 1622.) — *Lota vulgaris*. Menyhal (palóc kiejtés) — *Lota vulgaris*. Menyhal (Zala-Tapolca, Petényi szerint) — *Nemachilus barbatulus*. **Nagyfejű keszeg** (Bódva mentén, Komjátiban) — *Squalius cephalus*. Nagy marci (Szeged) — *Barbus fluviatilis*. Nagypénteki hal (Miskolc, Sajó folyó) — *Aspius rapax*. Naphal — *Eupomotis aureus*. Nemhal (Szeged) — *Gobio fluviatilis*. Német buczó (Herman O.) — *Aspro streber*. Német kőc (Szeged) — *Aspro streber*. Nemzetihal (Balatonfüred) — *Scardinius erythrophthalmus*. Nyálkás czompa (Herman O.) — *Tinca vulgaris*. Nyerfli — *Leuciscus virgo*. Nyilkeszeg — *Aspius rapax*. Nyúldomolykó (Herman O.) — *Squalius leuciscus*. **Óhal** (Petényi szerint) — *Petromyzon fluviatilis*. Óhal — *Thymallus vulgaris*. Ónkeszeg (Galgóczi 1622.) — *Idus melanotus*. Ónos jász (Herman O.) — *Idus melanotus*. Orsó farkú hal (1729.) — *Aspro streber*. Orsó fark (Galgóczi 1622.) — *Aspro Zingel*. Orsóhal (Petényi és Herman O.) — *Petromyzon fluviatilis*. Orsóhal (Petényi) — *Aspro streber*. **Ókle** (Győr vidéke, Petényi szerint) — *Rhodeus* l. *Bökle*. Ón (Csak a Balatonon) — *Aspius rapax*. Ón (Erdélyben, Bielz szerint) — *Idus melanotus*. Ón — l. Balin. Ónborjú (dr. Vutskits Balaton) — *Aspius rapax*. Ónhal (Szentcs, Körösi halászk) — *Chondrostoma nasus*. Ónhal (nagy példányok Szendrő) — *Leuciscus rutilus*. Ónhal (Berettyó-Újfalu) — *Aspius rapax*. Ónkeszeg (Tiszaföldvár) — *Aspius rapax*. Óny, Ónyhal — l. Ón. Órdóghal (Székelyföld) — *Cottus gobio*. Óreg süllő (nagy példányok, Miskolczi Gáspár szerint) — *Lucioperca sandra*. **Paducz** — *Chondrostoma nasus*. l. még Jászpaducz, Szilvaorrú paducz, Vésettajkú paducz. Padusz (Bódva mentén, Herman O. szerint) — *Paducz*. Palucz (Nagy-Dobronyban, l. Paducz) — *Chondrostoma nasus*. Pápakeszeg (Komárom, Szeged) — valószínűleg *Leuciscus rutilus*. Paptető — *Acerina cernua*. Paraszfaló (l. Harcsa) — *Silurus glanis*. Parcs (Erdővidék, Olt vize) — *Perca fluviatilis*. Pataki szabling — *Salmo fontinalis*. Paticz (Léva, l. Paducz) — *Chondrostoma nasus*. Patús (Szeged, l. Paducz) — *Chondrostoma nasus*. Peczehal (Börvely) — *Umbra krameri*. Pehelyhal — *Alburnus lucidus* (?). Pelehal (Földi János 1801.) — *Phoxinus laevis*. Pénzcs (Egyházas-Oláhfalú) — *Thymallus vulgaris*. Pénzespér (Herman O.) — *Thymallus vulgaris*. Pénzcs pisztráng — l. pénzespér. Pér — l. Pénzespér. Périal (Szilágyság és a Székelyföld) — *Thymallus vulgaris*. Persli (Szeged) — *Perca fluviatilis*. Persling (Szeged) — l. Persli. Peszmetk hal (Tiszaföldvár) — *Alburnus lucidus*. Petikehal (Pinnyéd, Győr mellett) — *Rhodeus amarus*. P. csavagó — *Cobitis taenia*. Pikó (Köröstarcsa) — *Acerina cernua*. P. . . afédél (Bódva mentén) — *Abramis brama*. P. . . afésű (Kenderes, Kisújszállás) — *Acerina cernua*. P. . . anyaló (Nagydobrony) — *Cobitis taenia*. P. . . arágó (Szatmár, Velence) — *Cobitis taenia*. P. . . areszelő (Berettyó-Újfalu) — *Cobitis taenia*. P. . . avágó (Székelyföld) — *Cobitis taenia*. P. . . avágóhal (Tiszaföldváron) — *Acerina cernua*. Pirka (dr. Vutskits, Balaton) — *Scardinius erythrophthalmus*. Piroksa (Tolna) — *Leuciscus rutilus*. Piroskakeszeg (Szeged) — *Scardinius erythrophthalmus*. Piroslókeszeg (Szeged) — *Scardinius erythrophthalmus*. Pirosszárnyú göndér (Sió torkolata és e folyó mentén a konczér név ismeretlen) — l. Pirosszárnyú konczér. Pirosszárnyú konczér (Balaton) — *Scardinius erythrophthalmus*. Pirosszárnyú ponty (Petényi) — *Leuciscus rutilus*. Piszce, piszehal (Duna mellett) — *Alburnus lucidus*. Piszke

(Duna mellett) — *Alburnus lucidus*. Pisztráng (Galgóczi 1622.) — *Trutta fario*. Pisztrángsüger (Leginkább csak tógazdaságokban, de már szabad vizeinkben is itt-ott meghonosodott) — *Mikropterus salmoides*. Platyicza (Mező-Záh) — *Abramis brama*. Pócz, póczhal (Bodrogek) — *Umbra krameri*. Poczokfarkú (Szeged) — *Aspro streber*. Podvizhal (Göcsejben, l. Paducz) — *Chondrostoma nasus*. Pohé (Karád) — *Rhodeus amarus* (?). Pohos keszeg (Szeged. Talán e faj ikrás nősténye) — *Scardinius erythrophthalmus* (?). Po'ind (palócos kiejtés) — l. Balin. Ponty (Galgóczi 1622.) — *Cyprinus carpio*. Pontykárász (keverékfaj vagyis korcs. Fertő tava, Velencei tó) — *Cyprinus carpio* × *Carassius vulgaris*. Pontyó — l. Ponty. Porhó (Nagydobrony) — *Acerina cernua*. Potosz, potoz (Kunszentmárton) — *Chondrostoma nasus*. Potoznak (Komádi) — *Chondrostoma nasus*. Potyka (kicsinyítő név) — l. Ponty. Pozsár (Galgóczi 1622., néhol hibásan *Squalius cephalus* is) — l. Ponty. Pozsárharcsa (Szatmár) — *Silurus glanis*. Pumaharcsa (Tisza, Szamos, Maros. Halászok szerint ez a fajtája csak szilvaéréskor jön elő rejtékéből.) — *Silurus glanis*. Putra (Erdélyben *Cottus gobio* is) — *Phoxinus laevis*. Pünköszt keszeg (nagy példányok; Balaton) — *Abramis brama*.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület titkársága f. évi november 1-vel az eddigi helyéről V., Sziget-utca 5. sz., IV. e. alá költözik át. Felkértnek az egyesület tagjai, hogy ez időponttól kezdve mindennemű közléseiket ide szíveskedjenek címezni.

A Velencei tavi halászati társulat f. évi szeptember 30-án rendkívüli közgyűlést tartott Klauz György kanonok elnökletével.

A gyűlés egyetlen tárgya a *halászati haszon* felemelése volt. A tó 1912. január 1-től 20 évre van bérbeadva évi 12,800 K alapárért, a mely öt évenként 20%-kal emelkedik, úgy hogy most a bérlő 15,360 K bért fizet. Az elnökség, tekintettel arra, hogy a bérszerződés annak idején az akkori halárakra s viszonyokra tekintettel kötöttet, tárgyalást indított bérlővel a bérosszeg méltányos felemelése iránt, a mely emelés a mai viszonyokhoz alkalmazkodjék. Bérlő hajlandónak nyilatkozván az érdekeltség kívánságának megfelelni, a közgyűlésre meghívott. Ott mindenekelőtt előadta, hogy a halarak a Velencei tó környékén túlságosan alacsonyan vannak a mai viszonyokhoz megállapítva, nevezetesen kg.-ként:

a ponty	1 kg.-on felül	5-60 K
"	1 " alul	4-80 "
kárász		3- "
keszeg		2- "

Ennek az alacsony ármegállapításnak most már, mikor a halarak mindenütt ezen árak többszörösére rúgnak, az a következménye, hogy a környékbeli lakosság nem a maga számára veszi a halat, hanem az olcsó hallal teljesen ellenőrizhetlen lánczkereskedelmet folytat s drága pénzen adja azt el, különösen Székesfehérvár lakosságának, kéri tehát a társulatot s annak útján a hatóságot, hogy a halárakat megfelelően szabályozza; megfelelő halarak volnának kilogrammonként:

ponty	1 kg.-on felül	10 K
"	1 " alul	8 "
kárász		6 "
keszeg		2 "

A közgyűlés bérlő kérését méltányosnak találta s azt a hatóság-nál maga részéről támogatni határozta. Ez alapon bérlő hajlandó az *évi haszonbért* f. évi október hó 1-től kezdődőleg 100%, azaz *egyszáz %-kal felemelni*, azzal a hozzáadással, hogyha a ponty ára a budapesti piacon kilogrammonként 10 K-ra száll le, 30%-kal csökken ez a bér, 6 K-ás árnál ismét 30%-kal és 4 K-ás árnál egészen új megállapodás jön létre.

A szerződés megfelelő pontjai ehhez képest változnak, maga a szerződéses jogviszony egyébként érintetlen maradván.

A Szolnokvidéki alsó tiszai halászati társulat folyó évi október hó 3-án tartott rendkívüli közgyűlést gróf Bolza József elnökle alatt. A közgyűlés egyedüli tárgya a társulati vízterületének bérbeadására vonatkozó árverési jegyzőkönyv bemutatása volt. Igazgató bejelentette, hogy a folyó évi augusztus hó 22-én tartott évi rendes közgyűlés határozatával nyert felhatalmazás alapján, a

társulat kötelékébe tartozó vízterület bérbeadása érdekében folyó évi szeptember hó 19-én Szolnokon nyilvános árverést tartott. A társulat kötelékébe tartozó, összesen 4035 kat. hold és 120 □-öl vízterület 1910—15. évekre 6025 K-ért volt bérbeadva; 1916—18. években a fennálló szerződések meghosszabbítottak 10—10% kal töltént emelésel és pedig 1916. évre 6630 K-ért, 1917. évre 7233 K-ért és 1918. évre 7833 K-ért. A jelenlegi árverésen az I. szakasz bérletére (1254 kat. hold 676 □-öl) a legtöbbet ígérő 20.000 K-át, a II. szakaszra (1063 kat. hold 1539 □-öl) 6500 K-át, a III. szakaszra (1716 kat. hold és 1109 □-öl) pedig 12.000 K-át ajánlott, míg a szajoli, peteszigeti, holt Tiszára külön 1100 K-ás ajánlat érkezett be; a társulat kötelékébe tartozó egész vízterület egységes bérbevételére pedig 42.000 K-ás ajánlat adatott be. A közgyűlés az igazgató javaslatára beható tárgyalás után a legkedvezőbb 42.000 K-ás ajánlatot fogadta el és ajánlattevőkkel (az eddigi bérlőkből alakult alkalmi társaság, élükön egyik szolnoki halkereskedővel) a bérleti szerződés megkötését jóváhagyta. K.

VEGYESEK.

Az Országos Halászati Felügyelőség a „Halászat” szerkesztőségével együtt f. évi november hó 1-vel eddigi helyiségéből (V., Ügynök-u. 19.) V., Sziget-u. 5. sz. IV. e. alá költözködik át.

A Balatonban a háborús viszonyok következtében a multhoz képest gyenge munkaerővel, kevés hálóval folyik a halászat, ehhez most a háborús állapotok újabb nagy baja is csatlakozik: a *szenhiány*. A halászat emiatt időközönként teljesen szünetel, mert a halászcsonakokat nem lehet gőzösökkel a messzebb fekvő vizekre vontatni. Ilyen körülmények között a Balatonból kikerült halzsákmány még kevesebb lesz a múlt évinél, pedig már az is csak fele volt a réginek. Mindentől eltekintve, a vízben maradt hal elvész a közlelmezés számára, pedig ha valamikor, most kellene rajta lenni, hogy ez meg ne történjék.

A Velencei tavon is, úgy mint más vizeken is, csak csökkent erővel folyik a halászat. Ha egy-egy, a régi gyakorlott, jó erőben lévő halászok közül hazakerül a frontról, ugyancsak kiválik a mostaniak közül. Van, hogy megkeres egy héten 200 koronát is. A halászok nyanis „szakmány”-ba halásznak; minden kifogott kilogramm halért 3 koronát kapnak; a ki tehát ügyesebb, többet keres. A varsa s a tapogató mellett az idén ismét használatba vették a már-már elfelejtett merítőhálót is. Az apró szerszámok mellett természetesen a nagy háló is járja. Érdekes a halászok konzervatívizmusa, hogy pl. a velencei vizen „csigá”-val húzzák ki, de már a szomszéd gardonyi vizen „czibék”-kel vontatják s nem lehet őket meggyőzni, hogy amaz a könnyebb mód.

A tó halállománya egyébként a javulás igen örvendetes jelenségeit mutatja. A ponty a túlnyomó hal, annyira, hogy akárhány hálódúzás van, a melyben pontyon kívül egyáltalán nincs más hal, különösen a velencei részen. Persze még mindig nagyon sok a régi vad nyurga ponty. A tó délibb felén, a pákozdi vizekben csuka kerül már szépen. A dévér és kárász is jól megnő a tóban, de aránylag nem sok van. Czompó és süllő, bár mesterségesen került ivadékuk s ikrájuk a tóba, csak elvétve akad. A keszeg nagyon megfogyott; „nem fog a halász annyit — mondják — hogy a macskájának vihessen!” Bizonyára a harmadévi nyáreleji halpusztulás ritkította meg e különben is kényes halat. Lesz azonban helyette új ponty bőven. A tavaly behelyezett nemes ivadékok — tükrös és pénzes — seregétől kerül, mint szépen fejlett kétnyaras a hálóba, különösen most őszszel; mind visszabocsátják, hogy tovább nőjjen. E tekintetben annyira vannak már a halászok, hogy egymásra vigyáznak. Nagyon jól tudják, hogy többet ér nekik, ha esztendőre mint 1½—2 kilós halat fogják ki, mintha most 30—40 dekási korában vennék ki a vízből. Szeptemberig meg inkább csak vad ivadékokat láttak, de azt is bőven. *A kélfajta ivadék külön jár.*

Ezt különben más vizeken is tapasztalják. Így Stögermayer Antal, az alcsi szigeti Tisza-holtág bérlője említi, hogy a holtág egyik tanyáján mindig csak a behelyezett nemes pontyot fogják, közvetlen mellette pedig mindig csak a vad pontyot; a kettő soha se keveredik egybe.

A tóból kikerülő évi zsákmány persze megcsökkent; a harmadévinek aligha lesz sokkal több a felénél. Nem elég, hogy kevesebb és kevésbé ügyes a halászok serege, — de *mezítábas* is! A víz pedig már csipős; ha nem tudnak *csizmához* jutni, egészen abba hagyják a halászatot.

Németország tógazdaságainak haltermelése ismét csökkent. A mint *Klee*, a „Kriegsgesellschaft für Teichwirtschaftung” igazgatója jelenti, a 47.000 hektárnyi vízterület 1917/18-ban csak 18.900 métermázsát adott, az előző 1916/17. esztendőben a hozam 21.250

métermázsra volt, tehát 2350 q-val több. Hektáronként az ideai termés tehát mindössze 40 kilogramm; ennek óka legfőképpen a tavak minőségének a rosszabbodása. A lecsapoló árkok el vannak iszapoltva; nincs munkás a tisztogatásra. A tavak ennél fogva elposványosodnak, a halakat a lehalászásnál igen nehéz összeszedni, jelentékeny rész marad el az iszapban, a felburjánzott növényzet között. A német tógazdák alig dolgoznak már haszonnal a hatóságilag megállapított halárak mellett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Csizmaváró, Szeged. A csizmákat, sajnos, még mindig nem kapta meg az Országos Halászati Egyesület, pedig a Népruházati Bizottság már *augusztus 16-án* engedélyezte 200 darabot. Persze, hogy ez is nagyon kevés, de ha nem adjak ki, akkor meg éppen semmi sincs. Az Egyesület, tudomásunk szerint, állandóan sürgeti az anyag kiszolgáltatását. Legújabbán újólag felírt a textil- és bőripari kormánybiztoshoz; talán csak sikerül végre a börhöz hozzájutni. De aztán persze még el is kell készíttetni a csizmákat; abba is idő telik. Nagy türelem kell mindehhez! Mihelyt valami történik ez ügyben, lapunk azonnal közölni fogja.

60.000, azaz hatvanezer darab NEMES PONTYIVADÉKOT KERESÜNK

őszi szállításra, esetleg 1919. tavaszára, márczius-április hónapokban. Ajánlatokat Kér

Szabadka sz. kir. város halászbérlősége.

200.000 darab gyors növesű, átlag 3-5 deka-gramm súlyú, egynyaras

TENYÉSZPONTYIVADÉK

(lehetőleg egy tételben) **ELADÓ,** őszi szállításra

PAPP JÓZSEF haltenyésztő, BUDAPEST, LÁGYMÁNYS.

Pontyot, czompót

ólve szállításra saját speciális vagonjában, úgymint **mindenfajta halat napi szállításra vesz a legmagasabb áron**

k. u. k. Hoflieferant

A. HOFBAUER'S NEFFE
WIEN, I., CENTRAL-FISCHMARKT.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. szeptember 23—28. között.			1918. szeptember 30—október 5. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	2100—2400	2400—2600	} 1800—2400	2100—2400	2400—2600	} 1800—2400
" kicsiny	1800—2000	2000—2300		1800—2000	1800—2400	
Harcsa, nagy	2300—2500	2800—2800	} 2600—3200	2300—2500	2800—2800	} 2600—3200
" kicsiny	2000—2200	2200—2200		2000—2200	2200—2200	
Csuka, nagy	—	—	} 2000—2400	—	—	} 2000—2400
" kicsiny	—	—		—	—	
Fogassüllő, dunai	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1400—1600	1200—2000	—	1200—1400	1200—2000
Czompó	—	1600—2000	2000—2000	—	1400—2000	—
Márna	—	2000—2300	—	—	2000—2300	—
Keszeg	—	1800—1800	—	—	1800—1800	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	—	—	—	—
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1600—1800	2000—2200	} 1000—2000	1600—1800	2000—2200	} 1400—2000
" kicsiny	1200—1400	1400—2000		1200—1400	1400—2000	
Harcsa, nagy	—	2800—3600	} 3000—3400	—	2800—4000	} 3000—3000
" kicsiny	2000—2500	2000—2600		2000—2500	2000—2400	
Csuka, nagy	—	2000—2400	} 2400—2400	—	1800—2600	} —
" kicsiny	—	1400—2300		—	1400—1800	
Fogassüllő, dunai	2000—2800	2800—3400	} 2400—3000	2000—2800	2800—3200	} 2400—2400
" balatoni nagy	—	—		—	3000—3200	
" " kicsiny	—	—	—	2600—2800	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	—	1000—1200	500—600	—	1000—1200	500—600
Czompó	—	1200—1400	—	—	1300—1400	—
Márna	—	1400—2300	1800—1800	—	1600—2300	—
Keszeg	—	1000—1600	500—500	—	1000—1800	500—500
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2400—2600	3000—3400	—	2400—2600	3000—3400	—
" kicsiny	2200—2300	2600—3000	—	2200—2300	2600—3000	—
Söreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	600—1200	800—1000	—	600—1200	600—1000
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek több ezer métermázsa élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélzím: Tógazdaság Sárd, (Somogy m.).

Sürgőnyzím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd, (Somogy megye).